

India majortól Mexikópusztáig

- Honnan jön, bátyám? - kérdezi a riporter - a kapuvári állomáson a kisvasútról éppen leszálló embertől. - Indiából -jön a válasz. - Hova utazik? - kérdez ismét a riporter egy, a kisvasútra felszálló idősebb embert. - Mexikóba - vágja rá az öreg.

"Magyarország kisvasútjai" címmel a hetvenes évek elején forgattak dokumentumfilmet a gazdasági kisvasutakról . A Fenti párbeszéd a sorozat egyik részében, a hanyi kisvasútról szóló epizódban hangzott el. … Napjainkra mindössze az öntési múzeumban álló mozdony, néhány teher- és személykocsi, valamint síndarabok, fotók, képeslapok és e rövid filmtekercs idézi fel az 1880-tól 1978. december 31-ig közlekedő csühös emlékét. A hansági embereknek azonban jó pár történet van a tarsolyukban a "kedves" közlekedési eszközről. …Majorságok: India, Mexikó. A kisvasutakat olyan területeken létesítették, ahol a normál nyomvonalú vasút építése nem volt kifizetődő. A vidéki embereknek gyakran ez a jármű volt az egyetlen közlekedési eszközük. Nem volt ez másképp a Hanságot átszelő kisvonal esetében sem. A filmből kiderül: Berg báró indította el a kapitalista fellendülést a városban. Elsőként hozott gőzekét és elektromos világítást készített a várba. Mikor pedig azt tapasztalta, hogy a közúti közlekedés nagyon rossz, ipari vasutat épített Kapuvár és a várostól többnyire északra fekvő majorságok között.

Ezek közé az uradalmi birtokok közé tartozott India-major, ami mindössze tíz percre volt a kapuvári állomástól. A Hanság mocsaraiban a zárt majorok olyan távolinak tûntek, mint India vagy Mexikó. Innen e távoli országok nevei. Később már menetidő szerint zakatolt a kisvonal és nemcsak a betakarított terményt (fát, nádat, répát) szállította, hanem a kapuvári elemi iskolába a diákokat, a felnőtteket pedig a csütörtöki piacra vagy a vasárnapi misére hozta. Lokmagazin 2002.